

Solidaritet er et kodeord

De u-landsfrivillige er mere end tekniske rådgivere

AF PETER SIGSGAARD,
Frivilligafdelingen i Mellempfolkeligt Samvirke

»- Goddag, er det MS' frivillighedsafdeling? Jeg vil gerne være u-frivillig! Det er lige noget for mig, jeg kan lidt af hvert. Og jeg vil så gerne hjælpe!«

(telefonhenvendelse)

Begrebet u-landsfrivillig er problematisk. Det giver forkerte associationer til Mellempfolkeligt Samvirkes bistandsprogram, der udsender solidaritetsarbejdere på et forholdsvis højt fagligt niveau.

Det gængse billede er nok,

at en u-landsfrivillig er en ung, idealistisk dansker, der under hardship-vilkår øser af sin viden til taknemlige, uvidende indfødte. Den frivillige sætter en ære i at dele vilkår med sine »elever«, boligen er en eksotisk hytte, og menuen står på majsgrød og kogebanan hele ugen igennem.

Virkeligheden er en anden, og hverken opgaver eller vilkår er så afskrækkende, at man må bede nogle om at »melde sig frivilligt«.

De ca. 380 udsendte er

Elever på Nkruma-seminariet på Zanzibar i gang med idrætsøvelser, instrueret af frivillig Solvej Maibom (Foto: Sv. Å. Lorenz Christensen)

*Kravene til de frivillige er blevet skærpet gennem årene
(Foto: Jørgen Schytte)*

modne mennesker, ofte familieudsendte. De arbejder i mange forskellige sektorer og tit tildeles de overordnede roller som administratører, personaleledere, planlæggere. Økonomisk kan de tillade sig en levestandard, der ligner den, de kommer fra. For mange er det et problem at få den højt ønskede tætte kontakt til det omgivende samfund. De lokale er ikke specielt taknemlige; de er så-mænd så vant til en kommen og gåen af udenlandske bistandsarbejdere.

Kort sagt: Den u-landsfrivilliges liv ligner mange andre udsendtes – på godt og ondt.

3000 frivillige

Men hvad er så forskellen på Mellempfolkeligt Samvirkes program og et tænkt junior-ekspert program?

Svaret er, at MS ikke begrænser sig til teknisk bistand. De udsendte deltager i et bevidst markeret ideologisk program, der sigter mod at fremme social og økonomisk udjævning og støtte u-landenes økonomiske og politiske uafhængighed. Det er et mål at skabe »større forståelse for en mere retfærdig fordeling af jordens rigdom« og for »de sammenhænge, der styrer udviklingen og holder u-landene fast i deres situation«.

De udsendte har derfor gennemgået en holdningsudvælgelse, der tager hensyn til deres engagement i u-landsproblematik. Det forventes nemlig, at den MS-frivillige efter hjemkomsten bruger sine erfaringer i et opinions-

påvirkende arbejde til gavn for de underprivilegerede her og i Den tredje Verden.

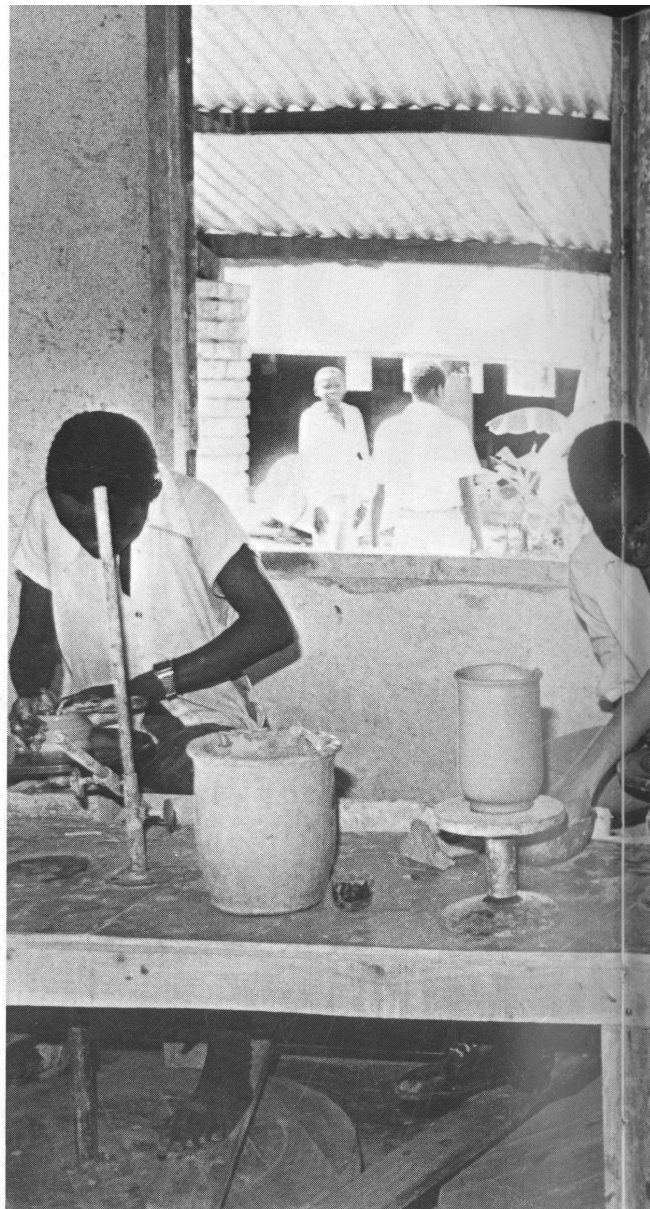
Efterhånden har små 3000 danskere været u-landsfrivillige, og det har sat sig spor i mange små og store oplysningsaktiviteter. Der er blevet arrangeret ganske mange udstillinger, foredrag, solidaritetsarrangementer – og frivillige markerer sig også i massemedier. Endelig sker en stor og meget vigtig oplysningsaktivitet i de nære primærgrupper, i familien, blandt venner og på arbejdspladsen.

Der er kun en del af oplysningsarbejdet, der foregår i MS-regi. En væsentlig del af arbejdet udføres dér, hvor den enkelte nu engang har sine rødder og føler sig hjemme: I fagforeninger, kirkelige kredse, foreninger, politiske partier og solidaritetsforeninger.

Frivilligprogrammet er også kendt for at give en grundig forudgående uddannelse, hvor træningen til bistandsarbejdet kobles til behandlingen af de mere generelle u-landsspørgsmål. Hele udstationeringen betragtes som en fortløbende læreproces, der støttes af seminarer, workshops og hjemkomstkurser.

De frivillige har også en udstrakt indflydelse på programmets bistand-profil i de enkelte lande. Job-placeringer og sektor-indsats er til løbende debat, og de udsendtes synspunkter udmøntes i den konkrete planlægning.

Blandt andet derfor er MS' program kendt for, at de tilbudte jobs er forholdsvis meningsfulde og bistandsmæssigt relevante i forhold til MS'

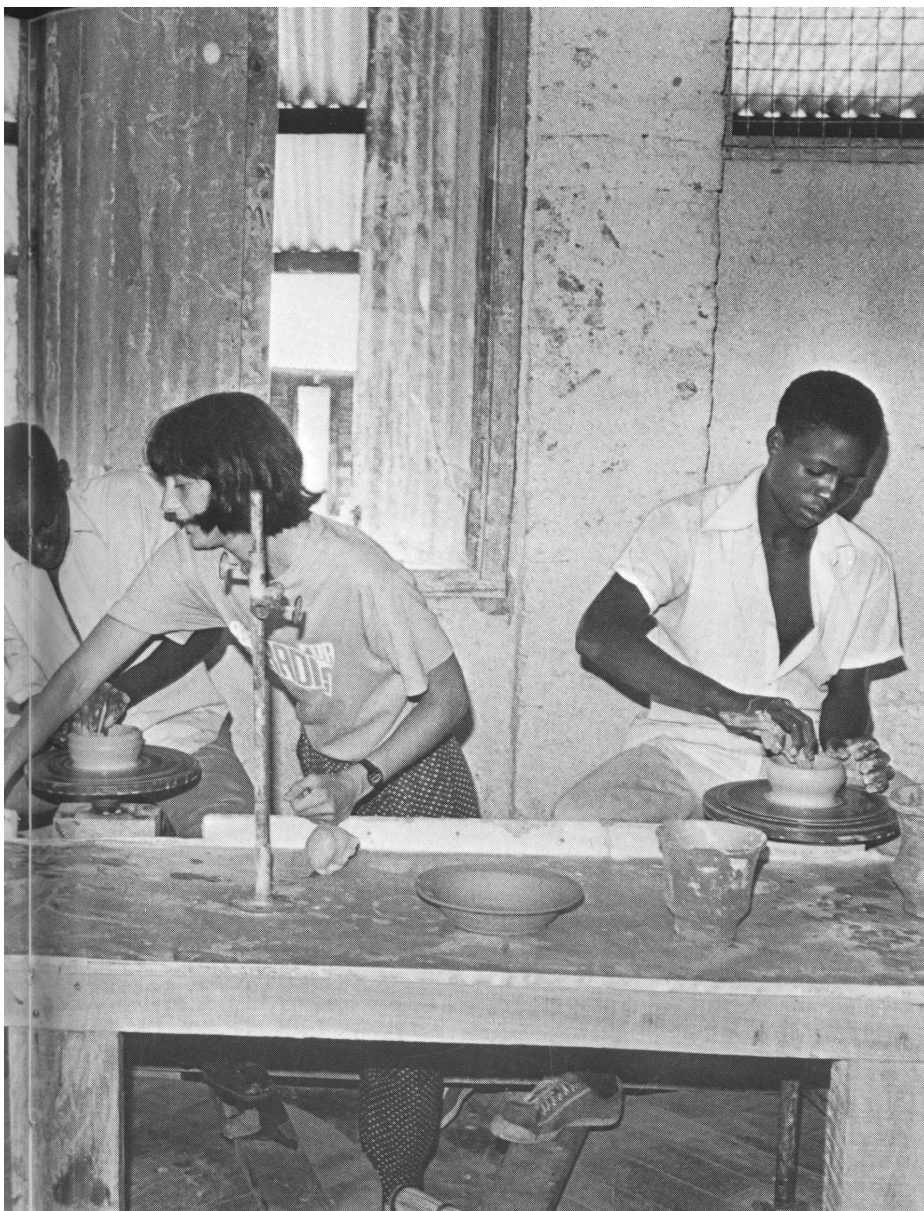

målsætning. Det tilstræbes at finde opgaver langt fra de økonomiske centre, i landdistrikterne, hvor en tæt kontakt til lokalsamfundet kan realiseres. Kvinder som målgruppe prioriteres højt, og de fleste jobs indgår i øvrige ret overskuelige, små projekter, hvor den frivillige arbejder konkret med opgaverne. Der er dog også placeret frivillige, der har mere planlæggende og koordinerende funktioner.

Par sendes kun ud, hvis der kan tilbydes meningsfulde jobs til begge. MS undgår på den måde det frygtede »med-

følgende-syndrom«, men ordningen giver også alle udsendte mulighed, for at deltage i den læreproces, der er omtalt ovenfor.

Endelig er der naturligvis få MS-frivillige, der søger ud primært af økonomiske grunde. Vederlag og ydelser dækker rigeligt de daglige leveomkostninger, men der er ikke mulighed for en større opsparing eller betaling af væsentlig gæld i Danmark. I modsætning til junior-eksperter, som i dag fungerer i FN-regi, arbejder den MS-frivillige i et lavtløns- og ligelønsprogram.

MS-projekter

Næste år fejrer MS' frivilligprogram sit 25 års jubilæum. Der er sket meget i dén tid – også i Afrika, hvor vi har arbejdet mest.

I dag oplever vi, at kravene til de udsendes kvalifikationer er stigende, og kravene rejstes ikke alene af u-landene, hvor man kan klare mere og mere selv.

Det er også sådan, at organisationen naturligt har omsat de indvundne erfaringer til et ønske om at kunne tilbyde et mere professionelt bistandsprogram. Som noget nyt ar-

bejdes der for eksempel i disse år med at etablere mindre, langtidslagte »MS-projekter«.

Der er en indbygget modsætning mellem dette og så ønsket om et bredt program, der også udsender de forholdsvis unge, ny-uddannede. En kombinationsløsning kan dog nok findes ved at opføre jobs til både de erfarne og til de yngre.

Lige nu er modsætningen erkendt som et problem, der kan mærkes i det daglige. Blandt andet er der en udbredt stemning hos de udsendte om, at de gerne ser

deres rolle defineret om i retning af »junior-eksperter«.

For MS er det ikke så vigtigt, hvad man kalder bistandsarbejderen. Det, der er afgørende er, at bevare sammenhængen mellem det konkrete u-landsarbejde og solidaritets- og oplysningsarbejdet i vores rige del af verden. □

Mellem-folkeligt Samvirke

har for tiden ca. 380 udstationerede. MS udsender frivillige til Kenya, Tanzania, Zambia, Zimbabwe, Botswana, Lesotho, Mozambique og Nepal. Enkelte frivillige er stationeret i Vanuatu, Bolivia, Pakistan og Nicaragua, og MS rekrutterer også unge til UNDP's frivilligprogram.

Det koster en frivillig: MS-frivillig (udsendt i 2 år) samlede udgifter 248.000 kr. pr. år, løn i gennemsnit.*

* Frivillige får ikke løn, men et vederlag, der varierer mellem 24.000 og 48.000 kr. om året til dækning af leveomkostninger. Vederlaget udbetales primært i lokal valuta, og størrelsen er afhængig af det lokale prisniveau. Desuden yder MS tilskud til en række ting, og efter to års udsendelse udbetales en opsparing på 35.000 kr. Et frivillig-ægtepar vil normalt være økonomisk stillet som en yngre ekspert.